

Riječ urednika

Poštovani čitatelji,

Danas je riječ vrijeme zasigurno jedna od najčešće spominjanih riječi. »Ah, kako vrijeme prolazi!« – nerijetko sa sjetnim uzdahom prelazi preko usana starijih. »Nemam vremena, žurim!« – obično se trčeci izdaleka pozdravljaju ljudi mlađe i srednje dobi. »Pa kad će napokon doći to vrijeme?!« – čeznutljivo se pitaju mladi. Vrijeme je dakle važna kategorija čovjekovog samorazumijevanja. Govori se čak o oblikovanju iliti osmišljavanju slobodnog vremena pri čemu se obično misli na kraj tjedna ili week-end koji je postao kulturnom kategorijom sa pseudo-religioznim vlastitostima! Nerijetko je upravo subotnja večer vrijeme u kojem mnogi doživljavaju vrhunac svog tjednog zadovoljstva jer »vide i daju se vidjeti«. Tu se sklapaju poznanstva, dogovaraju poslovi i usklađuju interesi.

Uistinu je zanimljivo promotriti odnos koji danas ljudi imaju prema vremenu. Odnos prema prošlosti postaje pravom iznimkom dok je naprotiv odnos prema budućnosti pod određenim vidikom sve intenzivniji. Budućnost se naima frenetično planira, želi je se spremno dočekati kako bi joj se što više oduzelo, bespoštedno iskoristilo jer čovjek se boji – poučen iskustvom – da će mnoge njezine mogućnosti za njega jednoga dana zauvijek postati nemogućnosti.

Valja nam pod egzistencijalnim vidikom promotriti čovjekov odnos prema vremenu. Na tu nas refleksiju može potaknuti vlastita vremenitost koje na jasniji način postajemo svjesni i skorim nadolaskom trećeg tisućljeća. A tu je također i jubilej 2000 godina kršćanstva kojemu tom prigodom posvećujemo većinu stranica ovog broja našeg časopisa.

Kad kažemo da smo mi povijesna bića, tada pod tim ne mislimo samo da iza sebe imamo neku prošlost a ispred sebe neku budućnost nego da

istodobno prema njima stvaramo odnos kojim određujemo na koji mi to način imamo svoju prošlost iza sebe, svoju budućnost pred sobom te svoju sadašnjost u sebi. Taj dakle odnos u sebi uključuje vrijednosno prosuđivanje, zamjećivanje i odlučivanje. Potrebno je njegovati takav odnos prema prošlosti i budućnosti da on postane djelatan za oblikovanje istinske sadašnjosti. Posve je naime moguće da naprosto živimo u proteklim vlastitim i tuđim događajima tako kao da se oni sada događaju a mi u njima sudjelujemo. S druge je strane isto tako moguće da živimo posve utopljeni u neki budući događaj ili zbivanje. U takvoj se situaciji posvema živi ili u prošlosti ili u budućnosti jer se samo tamo pronalaze vrijednosti, dok sadašnjost postaje pravi privid.

Iz ovog je dakle posve razvidna prijeka potreba za oblikovanjem životne sadašnjosti. Ona se pak može rađati isključivo kreativnom upućenošću na prošlost i budućnost. U istinskoj se sadašnjosti prošlost i budućnost prožimaju. Tako je od golemog značenja prisjećanje na prošlo u smislu zauzimanja stava kako bi se od takvog iskustva potom živjelo. Prisjećanje na prošlo je također važno da bi se relativizirali aktualno vladajući standardi mišljenja i življenja te tako oslobodila produktivnost fantazije. Prisjećanje u smislu meditativnog pabirčenja u doživljenom, a koje je možda zbog navale bujice dojmova tek djelomično moglo biti doživljeno, također je važno za sadašnjost. Nerijetko će biti potrebno prisjetiti se i priznati vlastite grijeha kako bi se nad tim posjekotinama uspostavio integritet i kontinuitet prošloga koje samo kao takvo može postati plodonosno za sadašnjost. Takvim promišljanjem rađa se i zahvalnost – temeljni osjećaj koji, kao ni jedan drugi, osposobljava za sadašnje te otvara prema budućemu. Budućnost nam se pak nudi kao paleta mogućnosti. Neke su po svojoj naravi takve da duže vrijeme mogu biti objekt našeg odlučivanja dok naprotiv one druge – a nerijetko su to upravo one najvrednije i najvažnije! – imaju svoj čas s kojim se sve gubi ili sve zadobiva! Onaj tko uistinu želi biti gospodar svojega života, mora naučiti jahati na krilima vremena.

S ovih nekoliko riječi na koje nas je potaknuo jubilej kršćanstva te nadolazak novog stoljeća i tisućljeća, svima vama, cijenjeni suradnici i poštovani čitatelji želimo da vaše vrijeme i nadalje osmišljava Onaj kojega ovim Adventom i očekujemo.

Sretan Božić i blagoslovljena Nova godina!

p. Ivan Šestak, SJ